

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

מ.

עין משפט
נר מצוה

בב א מ"י פ"ז מהל' אביה ה' ה ועי' בהשגות ונמ"מ סמג עשין עד טו"ש ח"מ ס' רע"א סעיף א:
בב ג ב מ"י שם הל' ז טו"ש שם סעיף ג:
סד ד ד טו"ש ח"מ ס' רע"א סעיף ה ועי':
סה ו ז מ"י פ"ב מהל' מביה הל' י ועין נמ"מ סמג עשין כפ טו"ש ח"מ ס' קא סעיף ה:

רבינו חננאל

פ"י איכא חד צד דלא קני ישי מי שאומר משיכה בחמור לא קני אבל בגמל בין במשיכה בין בהנהגה קני. ויש מי שאומר הנהגה בגמל לא קנה אבל חמור בין במשיכה בין בהנהגה קני. פ"י פגיה רצועות של מוסירה הנותנות על לחייה ועל פדחתה. גוניה רשומתא טלית מונחת על גבי קרקע וחציה על גבי עמוד בא אחד והגביה חציה מעל גבי קרקע ובא אחד והגביה חציה שעל גבי עמוד א'. ורכוב אי קני אי לא קני ת"ש ר"א אומר רכוב בשדה קנה וכו' ודחי' התם במנהיג ברגליו אי הכי היינו מנהיג. ופרקי' תרי גוויי מנהיג. ואסקי' במקח ומכור אי אמר ליה קני כדרך שבני אדם קונין אי ברשות הרבים רכוב קנה.

א) חסר פה בהעמקה ונראה דל"ל קני מנהיג.

מו"שך ומנהיג אין אב"ד רכוב ר"א. תימה מנ"ל דלמא כ"ש רכוב משום דשיירה אטו בכל דוכתי תנא קדייק דליעריניהו ולתניניהו שנים בין בגמל בין בחמור ותו לא מדקתני בלישנא יתיירא ש"מ דלמעוטי רכוב אלא והיינו דפרין בתר הכי וליעריניהו ולתניניהו וא"ת לעולם מנ"ל למעוטי רכוב דלמא הא דלא עריניהו כדי לאשמועינן דמשיכה אורחא בגמל והנהגה בחמור ואפ"ה אחד מושך ואחד מנהיג בגמל לא מצטל משיכה דאורחא בגמל את ההנהגה דלאו דאורחא וכן בחמור איכא ולכן תנא בתר הכי אחד מושך ואחד מנהיג ולא למעוטי רכוב וי"ל כיון שישמענו שמשיכה והנהגה שניהם קנו בגמל ובחמור פשיטא שאין אחד מצטל חצירו משום דהאי אורחיה והאי לאו אורחיה אכל דמחמי' משמענו שפיר שאין מצטל רכוב ומנהיג ברגליו את מנהיג לחודיה לפי שיש ברכוב כל מה שיש במנהיג ועוד דתפיס זה: **א"י הכי** דליעריניהו ודלתיניהו. לפי מ"ל דס"ד דרכוב קני ומשיכה והנהגה בין בגמל בין בחמור צמדה זו קנה אתא למעוטי שום קנין אחר או רכוב במקום מנהיג: **א"י הכי היינו ר' יהודה**. הוה מ"ל לאקשוי' מגופה דקתני או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג ש"מ דצדק דל קני: **ונקני' נמי רכוב** במוסירה. אי גרסינן אי הכי ה"פ אי אחרת בשלמא כשאין מנהיג ברגליו ורכוב קני הצהמה משום דתפיס זה א"ש דלא קני מוסירה דצמטלעין לא שייך קנין של מוסירה אלא בהצהמה או משיכה אכל אי מיירי במנהיג ברגליו לקני נמי מוסירה במשיכת הצהמה אי אמרינן משוך צהמה זו וקני כלים שעליה קני דלקמן מיבעיא לן אי קני אי לא קני ליפשוט מהכא דלא מהני: **והשאר** ר"א קנה ר"א זה ולא זה. ואפילו אי אמרינן משוך צהמה וקני כלים שעליה קני הכא כיון דתפיס במוסירה לא קני רכוב נמי לא קני כדאמרינן אדעתא דידיה אגבזה אינה לא קני כו': **ד"א** ר"א תימא הכי מ"לית שחציה ב'. קת קשה מנ"ל של יחלוק רבי אבהו אף צזה: **הוא"ל** ויכול לנתקן ולהביאו אצלן. תימה דמשמע דאם נתק שיהא קונה כו' משום שעל ידו הוצגה למעלה משלש ומאי שנא מעני המנקף צראש הית (גיטין דף ע"ט:) שאין צו גזל אלא מפני דרכי שלום וכן פרק הנזיל קמא (ב"ק דף נ"א.) ושם ד"ה והי' מילי) הוזרק סלע של חצירו לים פטור ומוקי' לה בדלדלי' אדוי' אלמא לא חשיב מה שהוצגה

משוך

צמדה זו. לקמיה מפרש למעוטי מאי: אי הכי דלתנא קמא איכא קני אמאי קתני משיכה בגמל והנהגה בחמור ליעריניהו וכו' מושכין ומנהיגין: **איכא** חד צד דלא קני. להכי לא מ"ל למתני במרוייהו משיכה והנהגה ותנא הכי או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג בלחוד מהן אחרת שדרכו בשניהם: **צמדה** הו"א. קס"ד במשיכה או בהנהגה בין בגמל בין בחמור: אחד תפוס במוסירה. ואינו מנהיג: ש"מ רכוב קני. שלם במקום מנהיג ויזין דשלם במקום מנהיג קני כוליה במקום מנהיג פלגי: **נקני נמי רכוב במוסירה**. צמדה החמור שהיא תכשית החמור וכן חמור דמי: בשלמא רכוב. מ"לית למימר דקנה בהצהמה חצירו שהגביה ראשו השני מן הקרקע דקא צמדה לה בן דעת: אלא תפוס **במוסירה צמדי** קני. פלגא והלא ראשה השני מונח במקומו והצהמה הפקד לא קניא עד דעקר לכוליה: **האי מאי**. דקא אחרת הצהמה מופס במוסירה לא הו"א הצהמה לדידיה והו"א הצהמה לאחרני אפילו אם תימצי לומר כו': **וכי פגיה**. קיצצ"ל בלע"ז מה שצראש החמור וכן חמור דמי: מה שפוסס צידו. דמה שבתוך ידו הוי מנהיג לגמרי: לא זה ולא זה. והכא לחוטפו יחסוף: דקסני. זה קנה חמור זה קנה מוסירה אפי' צית פגיה של חמור: הו"א ויכול. התפוס במוסירה למושכו בכה וינתק מראש החמור ויצאנו אכלו דהואיל וראש החמור גבוה נוח להציאה אכלו צמתיקה אחת: **צמדה** היא. דלע"ז דיכול לנתק לאו הצהמה היא: **היא** על גב העמוד. דכיון דבמקום גבוה הוא האוחזה צראש השני נוח לו לנתק ולהציאה אכלו דלא מחסר הצהמה: הכי נמי דקמא קני. דמצי אגבזה קניא כולה משום דיכול לנתקה. אם כן יש חילוק בשנים שהגביה מליאה זה מכאן וזה מכאן בין מקום גבוה למקום נמוך דהיכא דשני ראשיה מונחים בקרקע אין הצהמה של ראשון קונה כולה שאין יכול לנתקן ולהביאו אכלו מתוך שהוא ארוך ומונח בקרקע כל מה שהוא נותקו ומושכו אחריו נגדר הוא על גבי קרקע והיכא דאחד מראשיה גבוה כגון צראש החמור או על גבי עמוד המגביה תחלה ראש שעל גבי קרקע קונה כולה ואין לא לשכתן תנא דמפלגי: **רכוב צמדה**. צהמה של מליאה קונה אכל לא בעיר וטעמא מפרש לקמיה ומנהיג אף בעיר קנה וכ"ש צמדה. ש"מ רכוב לחודיה קני כו': אין דרכו. משום צמיתותא: ואי

במדה זאת קנו ר' יהודה אומר לעולם לא קנה עד שתהא משיכה בגמל והנהגה בחמור קתני מיהת או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג מושך ומנהיג אין אבל רכוב לא הוא הדין דאפילו רכוב והא דקתני מושך ומנהיג לאפוקי מדר' יהודה דאמר עד שתהא משיכה בגמל והנהגה בחמור קמשמע לן דאפילו איכא נמי קני אי הכי ליעריניהו ולתניניהו שנים שהיו מושכין ומנהיגין בין בגמל בין בחמור איכא חד צד דלא קני איכא דאמרי משיכה בחמור ואיכא דאמרי משיכה במוסירה במוסירה זה קנה חמור וזה קנה מוסירה זה קנה חמור וזה קנה מוסירה שמוע מנהיג רכוב לא למעוטי איכא אי הכי היינו ר' יהודה איכא בינייהו צד אחד דלא קנה אית דאמרי משיכה בחמור ואיכא דאמרי הנהגה בגמל ת"ש יאחד רכוב חמור ואחד תפוס במוסירה זה קנה חמור וזה קנה מוסירה שמוע מנהיג רכוב קני הכא נמי במנהיג ברגליו אי הכי נקני נמי רכוב במוסירה אימא זה קנה חמור וחצי מוסירה וזה קנה חצי מוסירה בשלמא רכוב קני דקמגבה ליה בן דעת אלא תפוס במוסירה במאי קני אימא זה קנה חמור וכוליה מוסירה וזה קני מה שתפוס בידו⁶ האי מאי אם תימצי לומר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו הני מילי היכא דקא מגבה ליה אדעתא דחבריה האי אדעתא דידיה קא מגבה ליה איהו לא קני לאחרני מקני אמר רב אשי יזה קנה חמור ובית פגיה וזה קנה מה שתפוס בידו והשאר לא קנה לא זה ולא זה רבי אבהו אמר לעולם דקתני הואיל ויכול לנתקה ולהביאה אצלו יוהא דר' אבהו⁷ ברותא⁸ היא דאי לא תימא הכי מ"לית שהיא מונחת חציה על גבי קרקע וחציה על גבי עמוד ובא אחד והגביה חציה מעל גבי קרקע ובא אחד והגביה חציה מעל גבי עמוד הכי נמי דקמא קני ובתרא לא קני הואיל ויכול לנתק ולהביא אצלו אלא הא דר' אבהו ברותא היא ת"ש ר' אליעזר אומר רכוב בשדה ומנהיג בעיר קנה הכא נמי מנהיג ברגליו אי הכי היינו מנהיג תרי גוויי מנהיג אי הכי רכוב בעיר מאי טעמא לא קני אמר רב כהנא לפי שאין דרכן של בני אדם לרכוב בעיר אמר ליה רב אשי לרב כהנא אלא מעתה הגביה ארנקי בשבת שאין דרכן של בני אדם להגביה ארנקי בשבת הכי נמי דלא קני אלא מאי דעבד עבד וקני הכא נמי מאי דעבד עסקינן דאמר ליה קני כדרך שבני אדם קונין ואי

על ידו הואיל וסופו ליפול וי"ל דשאני הכא שחפס צידו אחד מן הראש א"נ הכא איירי כשניתק מן העמוד אינו ארוך כ"כ שגיגה ראש השני לאחר ושלח שילוח וכו' (חולין דף קמ"א:) דקאמר זיל טרוף אקן דלגביניהו ולקניניהו התם נמי הוצגה על ידו יותר ממנה שהיה תחילה שהרי קת מפרסיהם למעלה לכך⁹ קני: **א"י הכי רכוב בעיר** מאי טעמא ר"א קני. אי גרסינן א"ה ה"פ אי אחרת בשלמא לא מיירי במנהיג ברגליו לכך בעיר לא קני דלא אולא מחמתיה לפי שיש בני אדם שמדברים יחד ויש כמה דברים בצמטע הדרכים אלא אי אמרינן במנהיג ברגליו א"כ אולא מחמתיה טובא ואמאי לא קני:

א) ולעיל ח. ט' ס"א בדומה ושי' פסחים יא. בגליון מהר"ב. ג' א פ"י במקום שטעו חכמים ולא דברו ההלכה לא רצה לנגותם ולומר טעו אלא אמרו צדוקה היא כלומר דעת חלונית היא. ערוך ערך בר ד' ד' ו' נע"ע חוס' כמותות ל: ד"ה ואי דלא מ"ל.

לעני רש"י

קיצצ"ל [קיצצ"ל]. רחמנא רשן.

מוסף רש"י

אם תימצי לומר המגביה מציאה לחבירו. לומר אפילו אם תמלא לומר המגביה כו' (לעיל ח. ט' ובית פגיה. צית ראשה ולחיה (שבת נא): צית ראש של אפשר (סוטה מה. וראה לקמן ז. א.)